

«Український аргумент»

Лариса Іванишина

«Український аргумент»

Режисер Сергій Маслобойщиків
Оператор Богдан Вержбицький та ін.
«Inspirationfilms», 2014

«Майдан» – подія великого історичного значення, настільки значуща й масштабна, що скільки б ми не поверталися у спогадах до неї, забагато не буде. Поверненню сприяють кіномитці, пропонуючи свої версії. За останні півтора року вийшло чимало документальних фільмів про Майдан і Революцію гідності, в тому числі й авторських. «Український аргумент» Сергія Маслобойщикова, завершений наприкінці 2014 року й показаний у кінотеатрі Києва наприкінці травня 2015-го, – також авторський. Разом з іншими кінематографістами режисер перебував у розбурханому центрі Києва майже постійно, його цікавила не так доцільність протесту, як мотивація людей, що не покидали Майдану, жили там кілька місяців. На його думку, історія Майдану не є явищем суспільним, вона – явище індивідуальне. З таких позицій він і komponує події, і такий висновок впливає з його стрічки. Автор не переймається хронологією подій, не показує, як вони розвивалися, виходячи, очевидно, з того, що глядач і так добре з ними обізнаний завдяки ЗМІ. Відсутній і авторський коментар, а пояснення, чому виник Майдан 2013–2014 років, переконливо озвучені учасниками («Люди такі нервові на ту владу!»). Його цікавить зріз думок (фільм є свого роду соціологічним опитуванням), а ще – своєрідні вияви людської психології і поведінки в екстремальних умовах.

Маслобойщиків за кадром запитує і слухає відповіді людей, обравши приблизно чоловік вісім з різних куточків України, різних занять і професій: водій, робітник, священник, літній інвалід у колясці (він говорить, що є правнуком міністра шляхів сполучення в уряді УНР і що готовий пожертвувати собою заради спільної справи), дівчина Тетяна, яка проживає в Берліні, але, приїхавши до Києва, вже не могла залишити Майдану, відомий вчений Вадим Скуратівський, чия палка промова зі сцени увійшла до фільму. Всі вони називали свої імена, місце проживання й охоче пояснювали, заради чого стоять на Майдані.

Візуальний ряд наповнений палаючим вогнем і димом, здибленою бруківкою, беркутівцями зі щитами й навіть учасниками антимайдану (їхні мотивації також увійшли до фільму). Тих, що стали провідними персонажами, знімали на Майдані або на Михайлівській площі. Тло подій і люди становлять нерозривне ціле. Режисер не вмщує найбільш вражаючих моментів людського єднання, наприклад, спіль-

ного співу Гімну України. Його більше цікавило патріотичне піднесення, виражене у словах звичайних людей. Один із них промовляє: «Українець – найвище звання».

Сергій Маслобойщиків свого часу знімав і Помаранчеву революцію, тож його цікавила думка людей про відмінність того протесту від нинішнього. «То була акція, а це – революція», – такий афористичний варіант однієї з відповідей.

Що єднало таких різних людей на Майдані? Це також питання. Зрозуміло: дух протесту, патріотизм, любов до України. Але ж такий тривалий протест мусив чимось підтримуватись, адже тоді ніхто не знав, чим усе закінчиться, можна було чекати найгіршого. А люди не розходились. Тут варто згадати епізод зі знаменитим синьо-жовтим піаніно, тим більше, що фільм обрамлюється одним і тим же кадром: за цим інструментом сидить майданівець – не музикант. Його далеко не музикальні пальці натискають клавіші механічно, а обличчя зосереджено-відсутнє – епізод, якому автор фільму надав значення, підкресливши чи то абсурдність цієї ситуації, чи то надію на інстинктивний потяг до краси, яка «врятує світ», чи ще щось своє, про що ми не здогадуємось. Та й фільм супроводжує саме фортепіанна музика, характер якої відповідає тривожному й героїчному настрою подій. В цей музичний супровід вписується музика, яку виконували і на згаданому піаніно: оператор зафіксував чоловіка з наплічником, який схилившись над клавішами, впевнено виграє якийсь ритмічний ресторанный твір. Поруч чоловік з гітарою, він не приймає такої музики («Ну що це ти граєш?») й, акомпануючи собі, починає співати «Ой на горі, на Маківці, б'ються Січові Стрільці. Хлопці, підемо, боротися будемо за Україну, за рівні права, державу». Поки він співає, підходять якісь чоловіки, беруть піаніно й кудись його несуть. Через якийсь час нам знову покажуть гру згаданого чоловіка з наплічником. Прихильники фортепіанного виконавця не стали сперечатися – вони чудово вийшли із ситуації. Ось такі напівсмішні, напівсерйозні моменти «музичного» вияву Майдану охоче вводить автор до свого фільму. У фільмі відчувається магія Майдану, дух єдності, його об'єднувальна сила, що здолала злочинну владу. Але у висловлюваннях кількох осіб там прозвучали прогнози про те, що Майданом не закінчиться, що існує загроза військово-промислового комплексу Росії й агресивності Путіна. На жаль, ці прогнози виявились точними.